

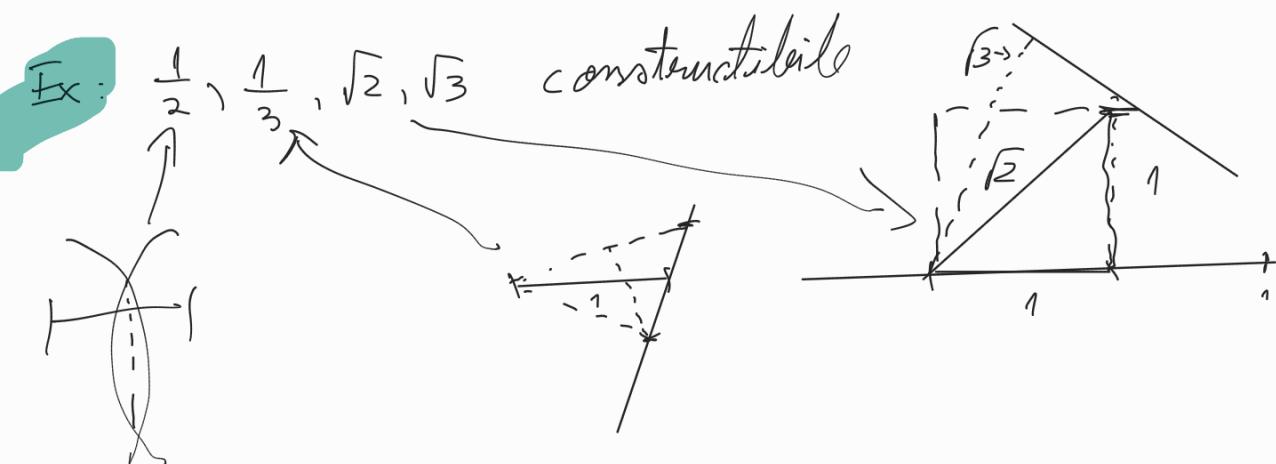
Introducere în nr. Reale

Clase de nr reale:

- o rationale ($\frac{p}{q}$; $p, q \in \mathbb{Z}$, $q \neq 0$)
- o irationale
- o constructibile (cu rigla și compasul)
- o algebraice (exprimabile prin radicali)
- o reprezentabile (în matem. calculatorului)

Def: Un nr se numește **constructibil** dacă reprezintă lungimea unui segment construit cu rigla și compasul plecând de la segmentul unitate

+ +   { constructibil, rigla negradată, compas, segment}

Obs Un nr d este constructibil d-o.m.d. d e răd. unei ecuații polinomiale cu coeficienți întregi de grad cu, putere a lui 2.

$$\lambda = 2 \Rightarrow x^2 - 2 = 0$$

$$\alpha = \frac{1}{2} \Rightarrow 2x - 1 = 0$$

$$\lambda = \frac{p}{q} \text{ constructibil}$$

Ex Nr ce nu sunt constructibile:

$$\sqrt[3]{3}, \pi$$

Def. α algebric dacă este răd unei ec polinomiale cu coef întregi

$$a_0 + a_1x + \dots + a_n x^n = 0, a_0, a_1, \dots, a_n \in \mathbb{Z}$$

rationale $\subseteq$ constructibile $\subseteq$ algebrice

Def. α transcendent dacă nu este algebric

transcendente $\subseteq$ irationale

"Majoritatea nr reale sunt transcendente"

Ex. π este transcendent (Lindeman, 1882)

Problema:

Depozit: 1 leu

Dobândă: 100%/an

la termen $\frac{1}{n}$ dintr-un an ($n \in \mathbb{N}^*$)

Ce sumă acumulam după un an?

$$n=1: 1 + 1 = 2$$

$$n=2: 1 + \frac{1}{2} \cdot 1 + \frac{1}{2} \left(1 + \frac{1}{2}\right) = \left(1 + \frac{1}{2}\right)^2 = 2,25$$

$$n=3: 1 + \frac{1}{3} \cdot 1 + \frac{1}{3} \left(1 + \frac{1}{3}\right) + \frac{1}{3} \cdot \left(1 + \frac{1}{3}\right)^2 = \left(1 + \frac{1}{3}\right)^3 = 2,37$$

În general $S_n = \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \ell = 2,71\dots$ (nr Euler.)

ℓ este transcendent (Hermite, 1873)

Reprezentări ale nr reale

a) ca fractie decimală

$$a_k \in \{0, 1, \dots, 9\}, k \in \mathbb{N}^*, a_0 \in \mathbb{Z} \text{ (infinită)}$$

$x = a_0, a_1, \dots, a_n \dots$

• $\exists n \in \mathbb{N}^*$ a.s. $a_K = 0, \forall K > n$
 $x = a_0, a_1 a_2, \dots, a_n$ (finită)

• $\exists m, p \in \mathbb{N}^*$ a.s. $a_K = a_{K+p}, \forall K > m$
 $x = a_0, a_1, a_2, \dots, a_m (a_{m+1} \dots a_{m+p})$ (periodică)

Ex: $\frac{1}{2} = 0,5, \frac{1}{3} = 0,(3) ; \sqrt{2} = 1,41 \dots$

Fractiile zecimale finite + periodice reprez nr rationale

$$2 = 1,(9)$$

$$x_m = 1, \underbrace{99 \dots 9}_{\text{nori}}$$

$$l = \lim_{n \rightarrow \infty} x_n = 1,(9)$$

$$10x_{m+1} - x_m = 19, \underbrace{9 \dots 9}_{\text{nori}} - 1, \underbrace{9 \dots 9}_{\text{nori}} = 18, \quad m \rightarrow \infty$$

$$\Rightarrow 10l - l = 18$$

$$9l = 18$$

$$l = 2$$

Nef Un nr este **representabil** dacă poate fi stocat în memoria calculatorului (dacă se poate scrie ca o fracție cu zecimală finită cu nr finit predet. de zecimale)

representabile $\subseteq$ fractii finite $\subseteq$ rationale

Ex: $\frac{1}{3}, \frac{1}{7}, \sqrt{2}, \pi, e$ nu sunt representabile

b) ca **fracție continuă** (recurentă)

$x \in \mathbb{R}$ algoritm

$$x_1 = \frac{1}{x - \lfloor x \rfloor}, x_2 = \frac{1}{x_1 - \lfloor x_1 \rfloor}, \dots, x_{n+1} = \frac{1}{x_n - \lfloor x_n \rfloor}, \text{ dacă } \exists n \in \mathbb{N}$$

a. i. $x_m \in \mathbb{Z}$ atunci STOP

$$x = \lceil x \rceil + \frac{1}{x_1} = \lceil x \rceil + \frac{1}{\lceil x \rceil + \frac{1}{x_2}} = \dots = \lceil x \rceil + \frac{1}{\lceil x \rceil + \frac{1}{\lceil x \rceil + \dots}}$$

$$\stackrel{\text{not}}{=} \lceil x \rceil + \frac{1}{\lceil x \rceil + \frac{1}{\lceil x \rceil + \dots}} \quad (\text{practic continuă})$$

$$a_0 + \frac{1}{a_1 + \frac{1}{a_2 + \dots}}, \quad a_0 \in \mathbb{Z}, a_1, a_2, \dots \in \mathbb{N}^*$$

$$\text{Ex: } 0 + \frac{1}{8 + \frac{1}{7 + \frac{1}{1 + \frac{1}{2}}}} = 0 + \frac{1}{8 + \frac{1}{7 + \frac{1}{\frac{1+1}{2}}}} = \frac{123}{1000} = 0,123$$

$$x = 1 + \frac{1}{2 + \frac{1}{2 + \dots}} \stackrel{\text{not}}{=} 1 + \left[\frac{1}{2 + \dots} \right] \quad (\text{periodică})$$

$$\left\{ x = 1 + \frac{1}{1+1 + \frac{1}{2 + \frac{1}{2 + \dots}}} = 1 + \frac{1}{1+x} \right\}$$

$$x - 1 = \frac{1}{x+1} \Rightarrow x^2 - 1 = 1 \Rightarrow x^2 = 2 \Rightarrow x = \sqrt{2}$$

$$c_1 = 1 + \frac{1}{2} = \frac{3}{2} = 1,5$$

$$c_2 = 1 + \frac{1}{2 + \frac{1}{2}} = 1 + \frac{1}{2 + \frac{1}{2}} = 1 + \frac{2}{5} = \frac{7}{5} = 1,4$$

$$c_3 = 1 + \frac{1}{2 + \frac{1}{2 + \frac{1}{2}}} = 1 + \frac{1}{2 + \frac{2}{5}} = 1 + \frac{5}{12} = \frac{17}{12} = 1,41(6)$$

$$c_n = 1 + \underbrace{\frac{1}{2 + \dots + 2}}_{\text{mon}} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \sqrt{2} = 1,414 \dots$$

$$f_K = \underbrace{\frac{1}{2 + \frac{1}{2 + \dots + 2}}}_{K \text{ ori}}$$

$$f_K = \frac{1}{2 + \underbrace{\frac{1}{2 + \dots + 2}}_{K-1 \text{ ori}}} = \frac{1}{2 + f_{K-1}}, \quad K \geq 1$$

$$F_0 = 0$$

$$C_K = 1 + F_K$$

Obs: 1) Orice nr real admite o reprezentare sub forma unei fractii continue
 2) Orice fractie continua, finita sau nu represt. un nr real.

c) Fractie continua generalizata

$$a_0 + \frac{b_1}{a_1 +} \frac{b_2}{a_2 +} \dots, a_0, a_1, a_2, \dots b_1, b_2 \dots \in \mathbb{Z}$$

$$\text{Ex: } \pi = 3 + \frac{1^2}{6 +} \frac{3^2}{6 +} \frac{5^2}{6 +} \dots$$

$$e = 2 + \frac{1}{1 +} \frac{1}{2 +} \frac{2}{3 +} \frac{3}{4 +} \frac{4}{5 +} \dots$$

$$\ln 2 = \frac{2}{3 +} \frac{(-1)}{9 +} \frac{(-4)}{27 +} \frac{(-9)}{81 +} \dots$$

Tema: Calculati constanta π folosind dezvoltarea in fractie continua generalizata

Recurziv:

```
def pi_continu_gen(n, depth=1):
    if n == 0:
        return 6
    else:
        impar_patrat = (2 * depth + 1) ** 2
        return 6 + impar_patrat / pi_continu_gen(n - 1, depth + 1)

1 usage
def main(n_terms):
    print(3 + 1 / pi_continu_gen(n_terms))

if __name__ == '__main__':
    main(50)
```

Iterative:

```
def pi_continu_gen_iter(n):
    rezultat = 6
    for depth in range(n, 1, -1):
        impar_patrat = (2 * depth - 1) ** 2
        rezultat = 6 + impar_patrat / rezultat
    return rezultat

# usage
def pi_aproximat(n_terms):
    print(3 + 1 / pi_continu_gen_iter(n_terms))

pi_aproximat(20)
```